

6. Manser M.H. The Facts of File Dictionary of Proverbs. New York: An imprint of Infobase Publishing, 2007. 499 p.
7. Masello R. Proverbial wisdom: atreasury of the world's greatest proverbs. Chicago: Contemporary Books, 1993. 184 p.
8. Proverbs from around the world: 1500 amusing, witty, and insightful proverbs from 21 lands and languages / compiled by N. Gleason. New York: A Citadel Press Book, 1992. 135 p.

Семенюк Артем Вадимович

здобувач вищої освіти 1 року навчання за другим (магістерським) рівнем історико-філологічного факультету ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука», м. Рівне

Науковий керівник: к. пед. н., доц. І.Ф. Будз

**ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕДАЧІ УКРАЇНСЬКИХ ВОЄННИХ РЕАЛІЙ
АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ (на прикладі англомовних періодичних видань
«The Kyiv Post», «The Guardian»)**

Постійна взаємодія мов і культур, зокрема через здійснення перекладу, сприяє зближенню семантики міжмовних відповідників у галузі не тільки первинної, а й вторинної образної номінації. Інтерпретація реалій – частина великої та важливої проблеми передачі вихідної національної та історичної своєрідності, яка сягає самого зародження теорії перекладу як самостійної дисципліни. Коректний переклад специфічної лексики англійською мовою передбачає врахування особливостей лексичних одиниць мови оригіналу, їх денотативної і конотативної семантики, структурних якостей.

Саме тому для дослідження було обрано українську реалію окремого тематичного спрямування періоду від Євромайдану до повномасштабного вторгнення на сторінках англомовних періодичних видань. Окрему увагу зосереджено на особливостях передачі таких реалій для англомовної аудиторії у статтях періодичних видань «The Kyiv Post» та «The Guardian». Актуальність теми визначається необхідністю подальшого всебічного вивчення та аналізу одиниць на позначення українських воєнних

реалій і способів та адекватності їх передачі англійською мовою, зокрема в популярних англійськомовних періодичних виданнях.

Метою роботи є визначення та аналіз англійськомовних одиниць на позначення сучасних українських воєнних реалій дібраних із статей «The Kyiv Post», «The Guardian» періоду від Євромайдану до повномасштабного вторгнення, а також особливості їх передачі англійською мовою.

Слова-реалії як особливий прошарок чужомовної лексики, яку все ж можна перекласти, незважаючи на їхню «неперекладну сутність», стали предметом дослідження таких мовознавців, як К.А.Разумна, Р. П. Зорівчак, П.В. Коломієць, Н.В. Гуренко та ін. У сучасному мовознавстві реалії визначаються і як моно- та полілексемні одиниці, основне значення яких вміщає (щодо бінарного зіставлення) традиційно закріплений за ними комплекс етнокультурної інформації, чужої для об'єктивної дійсності для мови-сприймача[3, с. 58].

Під час перекладу виникає необхідність збереження не тільки предметного значення (семантики реалії), а й її колориту, певного національного чи історичного забарвлення (конотації). Перекласти реалію – значить віднайти відповідник у цільовій мові, зважаючи на те, що в етнокультурі матеріальній чи духовній, в історії носіїв цільової мови немає співвідносного об'єкта, поняття чи явища. Оскільки саме реалії дещо обтяжують перекладацький процес і ставлять перекладача перед складним вибором найбільш відповідних та адекватних варіантів передачі тої чи іншої одиниці, то, в свою чергу, останні змушені вдаватись до новаторських підходів, або ж до прийняття дещо альтернативних рішень.

Вчені-лінгвісти виділяють п'ять найбільш поширених способів перекладу слів-реалій: транскрипція (транслітерація), гіпо-гіперонімічний переклад, уподібнення, перифрастичний (описовий, дескриптивний, експлікативний) та калькування [1, с. 118].

Групу реалій на позначення географічних об'єктів, власних назв, імен, назв газет, журналів та політичних угруповань, дібраних зі статей газет «The Kyiv Post» та «The Guardian» часто подано за допомогою прийомів транскрипції (транслітерації): Hromadske TV report, Russia Nasha, Novorossiia and Oplo tTV, DNR, LNR. У випадку із реаліями в статтях досліджуваних газет, більшість транскрибованих одиниць характеризується все ж додаванням уточнюючого слова, що пояснює приналежність тієї чи іншої реалії: Donbas battalion ; Dnipro battalion; Fakty newspaper, Segodnya newspaper, Azov battalion, Ukraina

Channel; Komsomolskaya Pravdanewspapers, the self-declared DNR. Вищезгадану тенденцію можна пояснити тим, що із додаванням уточнюючого слова, перекладач уникає надмірного нагромадження посилань у текстах статей, таким чином зберігаючи почуття міри щодо використання іншомовних слів у перекладі та полегшуючи сприйняття інформації англомовним читачем.

Спосіб передачі реалій, який комбінує в собі транскрипцію та власне переклад, ми часто зустрічаємо на сторінках обраних для дослідження видань і відносимо його до групи перекладацьких трансформацій, що характерний для лексичних одиниць на позначення власних назв, прізвиськ та позивних зокрема; у тому випадку, коли деякі з них мають свою семантику можливої також і їх дослівний переклад Sofia, who has taken the nickname «Tarakan» (Cockroach); A Ukrainian soldier with the nom-de-guerre of Zmiy (or Snake); Strelkov «the Shooter», a Ukrainian nationalist website called Myrotvoretz, or the Peacemaker, Russkiy mir – «Russian world».

Найбільш чисельною та досить цікавою групою є реалії, передані шляхом опису-пояснення- тлумачення, що є способом приблизного перекладу, який використовується у тих випадках, коли не можна застосувати всі інші вищезазначені перекладацькі способи: Iglaman-powered, air-defense systems; The «Vidsich» – which means resistance – protest group, Artyomov, a crumbling mining town on the front line in eastern Ukraine.

Цікаві приклади передачі українських реалій за допомогою прийомів опису чи пояснення, що являють собою передачу значення іншомовного слова за допомогою розширеного пояснення, коли вже знайомі нам поняття тлумачаться дещо по-іншому:

The first is Russkiy mir – «Russian world»: a philosophy that harks back to the Soviet era;

A 65-year-old grandmother, Brozhyk lives in Avdiivka, an unlovely industrial town in eastern Ukraine close to the «contact line» that divides a swath of territory controlled by Russians from the rest of the country.

Серед добірки реалій, переданих експлікацією (експлікація (від лат. explicatio) – у широкому значенні «пояснення», «уточнення поняття, значення слова»[1], - трапляються дуже неординарні тлумачення певних українських понять: There were loud shouts of «Glory to Ukraine!» and «Glory to the heroes» – the slogans of the mass public protests in 2013 and 2014 that toppled the corrupt regime of former Ukrainian President Viktor Yanukovich.

Напрям 2. Проблеми і перспективи сучасної лінгвістики

Подібними за своєю реалізацією є реалії на позначення українських державних посад, органів влади, військових звань та підрозділів, передача яких здійснюється шляхом підбору відповідника, існуючого у мові перекладу: Justice minister, Economy Minister, Ministry of Revenues and Duties; Infrastructure Ministry; Defense Minister; Ukrainian military aircraft; National warrior; Paratrooper brigade; Airborne Brigade, make shift border, The Zaytsevocheck point, The State Security Service.

Отже, підсумовуючи загальну особливість передачі української воєнної реалії періоду від Євромайдану до повномаштабного вторгнення на прикладі статей англomовних газет «The Kyiv Post», «The Guardian», доходимо висновків, що найбільш вживаними прийомами інтерпретації таких одиниць є транскрипція (транслітерація) та функціональний аналог.

Список використаної літератури

1. Бараненкова Н. А. Експлікація як спосіб перекладу безеквівалентної лексики науково-технічного стилю. Вісник НТУУ «КПІ». Філологія. Педагогіка : збірник наукових праць. 2014. Вип. 4. С. 6–13.
2. Гуренко Н. В. Специфіка перекладу суспільно-політичних реалій. Вісник СумДУ. Сер. Філол. науки. 2007. № 1. Т. 2. С. 91-95.
3. Зорівчак Р. П. Реалія в художньому мовленні; перекладознавчий аспект. Іноземна філологія. Львів, 1994. С. 106-107.
4. Коломієць П. В. Проблема передачі реалій при перекладі оповідань Артура Конан Дойла. Полтава : ПУП, 2017. 157 с.
5. Разумна К. А. Відтворення суспільно-політичних реалій української сучасності в британському публіцистичному дискурсі. Наук. вісн. Міжнар. гуманітарного ун-ту. Сер. Філологія. 2017. Вип. 26 (2). – С. 119-121.
6. «TheGuardian» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.theguardian.com/world/ukraine>
7. «TheKyivPost» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kyivpost.com>